

Følgeskadedyr etter gnagere

Stein Norstein

Anticimex

Skabradagene 2016

Følgeskader fra gnagere kjenner vi

- Gnag på ledninger, brannskader
- Gnag på avløp og vannledninger, vannskader
- Ødelagt fuktsperre, kondensskader
- Lukt etter gnagere
- Ødelagt isolasjon
- Smittefare
- Estetiske skader
- Psykisk ubehag

Følgeskadedyr fra gnagere er ikke så kjent

■ Pelsbiller

- vanlig pelsbille, brun pelsbille, beltepelsbille, teppebille, museumsbille,

■ Klannere

- sebraklanner, fleskeklanner, vepsebolklanner, husklanner

■ Tyvbiller

- vanlig tyvbille, messingbille, australsk tyvbille

■ Tekstilmøll

- pelsmøll, klesmøll

Følgeskadedyrene

Gnagerproblematikken

- Halvparten av norske hus og hytter har hatt besøk av rotter eller mus
- Mus og rotter dør ofte inne i bygget
- Særlig rotter lukter vondt noen måneder i forråtnelsesprosessen
- Deretter tørker restene inn
- Døde kadavere i konstruksjonen kan ligge i mange tiår
- Når de blir funnet av pelsbiller eller klannere starter et insektangrep som gjerne varer i to - tre år, til kadaveret er spist opp
- Dersom det ligger flere kadavere i konstruksjonen kan angrepet fortsette i mange år dersom insektene oppdager kadavrene med lange mellomrom.

Forhenværende rotte

Brun pelsbille – verstingen

- Kom til Danmark og Sverige på 60-tallet, og til Norge på 80-tallet
- Kommer fra Afrika, vant til svært tørre forhold. Kan derfor leve i norske huskonstruksjoner som er veldig tørre.
- Opprinnelig lever billen i reir, hi og lignende
- Lever av animalske produkter som ull, pels, fjær, hår og hudavfall
- Spiser også matrester, tørka kjøtt etc
- Kalles også Majorstubillen
- Bare larven spiser, ikke den voksne billen.
- Er i sterk spredning i Sør-Norge.
- Vanskelig å bli kvitt

Brun pelsbille – klassiske levesteder

- I sprekker i gamle tregulv. Støv (hudavfall), hår og matrester havner i sprekken gjennom mange år. Brun pelsbille legger egg i disse sprekken, larvene lever gjerne gjemt ned i sprekken. Når gulvene vaskes dannes ofte en hinne av størknet avfall øverst i sprekken som skjuler larvene som lever under.
- På ullklær og lignende

Brun pelsbille i gulvsprekker

Akershus

- Leilighet i en boligblokk fra 50-tallet
- I februar 2015 tok de kontakt med Anticimex på grunn av brun pelsbille
- Larver observert i sprekk mellom gulv og vegg
- Anticimex undersøkte under gulvet, her fantes intet animalsk, bare glassvattmatter
- Vår konklusjon var at larvene lever av hår, hudrester og matsmuler som har samlet seg i sprekker og fuger i gulvet
- Alle lister, terskler og garderobeskap ble tatt av/fram, alle sprekker ble støvsuget
- Det ble lagt kiselgur nedi sprekker langs vegger
- Alle sprekker ble fuget
- Så får vi se om det er stille når våren kommer ...

Sebraklanner etter mus

Vest-Agder

- Rekkehus fra 60-tallet
- Kunden har observert sebraklanner i flere rom i mindre mengder
- Kontaktet Anticimex i august 2014
- Kjøkkengulv mistenkes og åpnes undenifra. Her finner vi bare 8-10 larver
- Det er tatt mus i felle i vinter. Litt muselort på loftet. Loftsgulvet åpnes, her er det lite lort og ikke larver
- Og etter hvert forsvinner sebraklannerne og dermed problemet
- Antakelig ligger det en mus et eller annet sted i konstruksjonen som vi aldri fant.

Sebraklanner etter fugl Nordland

- Rekkehus fra 60-tallet
- Endeleilighet med sebraklannere
- Tok kontakt med Anticimex i 2012
- Utvendig hjørnekasse hadde èn meter høyt fuglereir
- Hjørnekassen åpnet, fuglereir fjernet. Området sprøytet og tettet
- Siden har det vært stille.

Sebraklanner fra fuglereir

Vanlig pelsbille etter flaggermus

Telemark

- Boligblokk fra 50-tallet
- Tok kontakt med Anticimex i 2012
- Flere leiligheter i øverste etasje får vanlig pelsbille inn i boligen
- Ingen larver blir funnet
- Til slutt finner vi at det har vært flaggermus på loftet
- Noen flaggermus dør i veggene, disse blir mat for larvene til vanlig pelsbille
- Sprøytet litt på loft og tettet rundt lufteventiler i leilighetene
- Siden har det vært rolig.

Ny type følgeskade etter gnagere

- Rotter og mus hamstrer mat
- Tørrfôr til hund og katt er ypperlig mat også for gnagere, disse er lette å bære med seg og varer lenge
- Det er vanskelig å oppdage at tørrfôr blir borte i hundeskålen om natten, eller fjernes fra åpne poser
- Anticimex har nå flere tilfeller hvor insektproblemet har oppstått på grunn av hundemat/kattemat

Brun pelsbille etter rotter og tørrfôr Akershus

- Boligblokk fra 60-tallet
- Tok kontakt i mars 2014
- Store mengder brun pelsbille i taket i vaskerom i kjeller
- Vi åpner taket i vaskerommet, her er det store mengder larver av brun pelsbille i steinulla
- Sammen med steinulla finner vi rotteavføring og tørrfôr til hund som rottene har hamstret
- Ganger i isolasjonen ledet til boder i kjelleren der det tidligere var oppbevart tørrfôr
- Borettslaget hadde sanering av rotter 3 år tidligere
- Taket ble revet og rengjort. Området sprøytet og nytt tak lagt.

Rottehull i taket i vaskekjelleren

Pelsbillelarver, rottelort og tørrfôr

Rottelort og pelsbillelarver

Brun pelsbille etter mus og tørrfôr

Buskerud

- Kunden har kjøpt enebolig fra 70-tallet
- Forrige eier hadde hund, og lagret tørrfôr under trappa
- Forrige eier hadde også mus
- Musene hentet tørrfôrkuler og har hamstret disse i hele huset, i gulv, vegger og tak
- Så har forrige eier solgt huset, hunden er borte, musene er borte og det går fem år
- Da kommer brun pelsbille. De oppdager hundefôret som ligger rundt omkring
- Etter noen år finner kjøper tusenvis av biller hver måned
- Kunden har åpnet gulv mellom sokkel og stue, her finner vi muselort, tørrfôr og larvehylstre i skjønn forening
- Dette har nå holdt på side 2011. Fremdeles kommer biller, nå litt mindre
- Totalt har det vært ca 50 000 biller
- Dette tilsvarer ca 5 kg tørrfôr til hund.

Det er ikke bare gnagere som er mat for pelsbiller

- Pelsbiller og lignende insekter kan leve under svært tørre forhold
- De kan leve av støv (=hus fra mennesker), ull, hår, pels, skinn, matrester

Brun pelsbille etter søppel

Oslo

- Boligblokk fra 50-tallet
- Anticimex kontaktet i 2013
- Kunden har observert brun pelsbille på soverommet, med larver i klesskapet
- Klesskapet inneholdt ikke tekstiler som pelsbillelarvene kunne spise
- På andre siden av teglveggen lå trappegangen. Her var en søppelsjakt som ikke lengre var i bruk
- I søppelsjakten hadde gammelt søppel kilt seg fast. Her var det store mengder pelsbiller
- Larvene har krabbet gjennom sprekker i teglmuren og inn på soverommet
- Søppelet ble fjernet og sjakten sprøytet
- Problemet ble løst.

Brun pelsbille etter sau

Oppland

- Boligblokk fra 50-tallet
- Da gulvet ble åpnet viste det seg at under klossene på tilfarterne var det lagt filtmatter, antakelig for å isolere mot trinnlyd
- Disse filtmattene var sterkt angrepet av pelsbillelarver
- Filtmattene er laget av ull, og god næring for brun pelsbille
- Gulvet ble revet, filtmattene fjernet og nytt gulv lagt.

Gulvet under riving

Under oppklossingen til tilfarterne skjer det noe

Ingen tvil om at disse tepperestene er interessante for larver av brun pelsbille

Synderen: En filtmatte som skal hindre trinnlyd er laget av ull

Det er liv etter døden – for andre

